

Johann Gabriel Pries

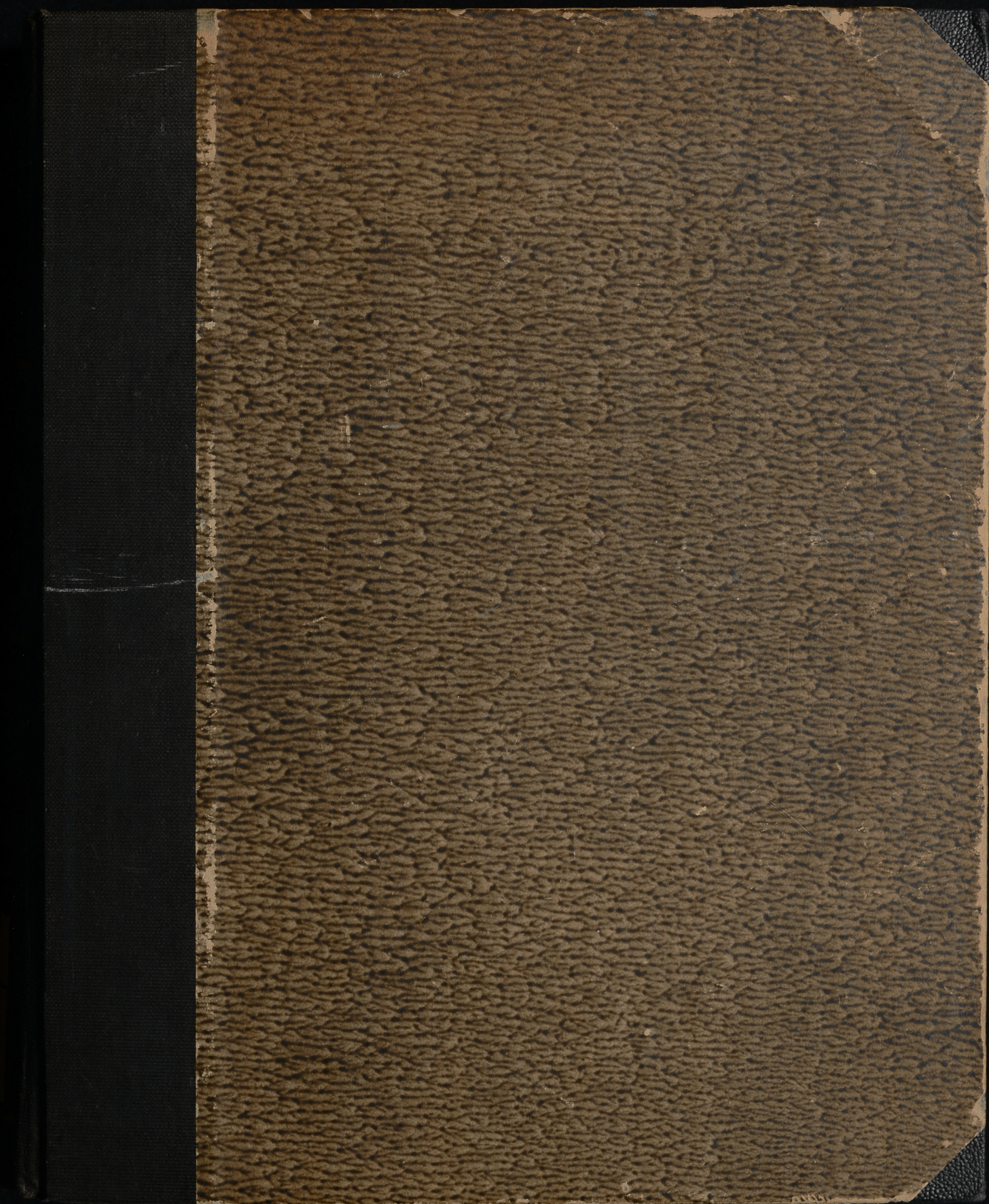
**Ad Supplicationes, Deo Optimo Maximo Pro Pace, Terris Meclenburgicis Post Tot
Belli Mala Clementissime Reddita, A ... Domino Friderico, Duce Regnante
Meclenburgico ... A. O. R. MDCCLXIII. Pridie Nonarum Julii ... Invitat**

Rostochii: Apud Impress. Ant. Ferd. Roese, [1763]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn88147018X>

Druck Freier Zugang

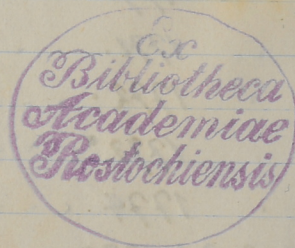

MK-9453. (2)

Inhalt:

- Progr. 2. Geburtstagsfeier des Landesfürst. 1754. m. Ath. Pries, Jon. XLII, 43.
- Progr. 2. Geburtstagsfeier des Landesfürsten 1755. m. Ath.: Pries, De div. leg. Mosaic. praestantia.
- 1756 " " " " " " " " " " " "
1757. " " " " " " " " " " " "
1759. " " " " " " " " " " " "
1763. " " " " " " " " " " " "
- zur Friedensfeier 1763. [1762 steht Mk. 55¹⁶.]
- Geburtstagsf. d. 1764. " " " " " " " " " " " "
1765. " " " " " " " " " " " "
1766. " " " " " " " " " " " "
1767. " " " " " " " " " " " "
1768. " " " " " " " " " " " "
1769. " " " " " " " " " " " "
1770. " " " " " " " " " " " "
1771. " " " " " " " " " " " "
1772. " " " " " " " " " " " "
1773. " " " " " " " " " " " "
1774. " " " " " " " " " " " "
- Reformationsfest 31. Oct. 1775.
- Geburtstagsf. d. Landesherm. 1775. " " " " " " " " " " " "
1776. " " " " " " " " " " " "
1777. " " " " " " " " " " " "
1778. " " " " " " " " " " " "
- Gedächtnisf. f. Herzog Friedrich 1785.
- Einführung d. Direkt. Fuchs. 1789. " " " " " " " " " " " "
- off. Schulprüfung. 1789.
- Cantate 2. Lehrer. Einführung. 1789.
- 1792.
1793. (Winter)
1793. (Sommer) m. Ath.: Fuchs, Ex Evang. ostenditur, quomodo...
- 1796.

Ad
SUPPLICATIONES,
DEO OPTIMO MAXIMO
PRO PACE, TERRIS MECLENBURGICIS POST TOT
BELLI MALA CLEMENTISSIME REDDITA,
A
SERENISSIMO DUCE,
ET PRINCIPE, DOMINO
DOMINO
FRIDERICO,
DUCE REGNANTE MECLENBURGICO,
PRINCIPE VETUSTAE GENTIS HENETAE,
SUERINI, AC RACEBURGI, COMITE ITEM SUERINENSE,
TERRARUM ROSTOCHII ATQUE STARGARDIAE
DYNASTA,
DOMINO ET NUTRITORE NOSTRO CLEMENTISSIMO,
GLORIOSISSIME DECRETAS.

ET
SOLEMNIORIBUS ORATIONIBUS
IN GYMNASII AUDITORIO MAIORI

A. O. R. MDCCCLXIII, PRIDIE NONARUM JULII HORA X^{ta} PIE ATQUE
RELIGIOSE CELEBRANDAS,

ILLUSTRE DICASTERIUM
MECLENBURGICUM

COLLEGIUM MODERANDÆ REI ANNONARIÆ,
EXCELLENTISSIMOS DNN.

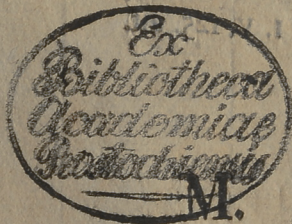
CONSILIARIOS, DOCTORES, ET LICEN-
TIATOS, PLUR. REVERENDUM

MINISTERIUM, AMPLISSIMUM CIVITATIS SENATUM,
HONORATISSIMOS DNN. COLLEGAS, LITTERARUMQUE
FAUFORES;

SUIS QUOSCUNQUE DIGNITATIBUS CONSPICUOS,
OMNI OBSERVANTIA ET HUMANITATE

IN VITAT

JOANNES GABRIEL PRIES,
DUCALIS GYMNASII GUSTROVIENSIS RECTOR.

ROSTOCHII,
APUD IMPRESS. ANT. FERD. ROESE,

ET PRINCIPES DOMINO

Quod superioribus a Deo O. M. precati sumus annis, ut belli, quo omnis conflagrabat Germania, ac tota contremiscebatur Europa, fieri finem iuberet; id sapientissimo eius consilio comprobatum esse, impense laetamur. Ratae sunt nostrae preces, quid? quod precibus ac votis maiora obtigerunt munera. Illuxit enim tandem aliquando festus ille, laetissimus, atque auspiciatissimus dies, quo post tot miseriae, tot calamitates, tot hominum strages, tot urbium ruinas, tot agrorum deuastationes, tot denique patriae vulnera, Principum animi mutua conspirant beneuolentia, quo sanctitas aris et templis, iustitia foro, disciplina scholis, et pristina redditur dignitas, et quo studia sciunt et sanctorum, et patriam accipiunt. Omnia sunt plena laetitia et gratulatione. Gaudio et laetitia exsultant non modo pagani, ciues, viri, iuuenes, pueri, ac senes; sed et in maiestate dei, Principis pacis optimi, Principes Europae gaudent, exsultant in eius salute, montes ferunt populo pacem, pacem colles ferunt, et iustitiam. O diem, supplicatione totius patriae, pro pace Deo decernenda, et gratulatione ad omnia templa facienda dignissimum!

Nulla vnquam in terrarum orbe, quam late patet, nisi cultu vitae aspera et latrociniis adsueta, fuit gens, quin satis abundeque intellexerit, in pace esse omnia, vitam mortallum quaecunque turam, iucundam atque beatam reddere possint. Silenno praetereo praecordia pacis, quae in Graecorum ac Romanorum Scriptis legimus, paucis modo commemoraturus: quo cultu eam fuerint profecuti. Tantra erat veneratio pacis, atque reuerentia, ut DEARVM loco eam semper habuerint, atque diuinis coluerint honoribus. Hesiodus, Mythologorum facile princeps, docet nos, Jouis et Themidis fuisse filiam, in Theog. v. 901. seq. canens.

Δεύτερον ἡγάγετο λιπαρὴν θήμιν, ἣ τέκεν θεάς,
Εὐνομίην τε, Δικὴν τε, καὶ Εἰρήνην τε θαλάσῃ.
Vid. A. Banier Götterlehre, T. I. p. 219. Horae vero erant poëtis DEAE, portas caelestes custodientes. Janus igitur apud Ovid. Fast. l. i. v. 125. ait.

Praesidio foribus caeli cum mitibus Horis.

Facit et idem illas Phoebi ministras. Met. l. 2. v. 118.

Jungere equos Titan velocibus imperat Horis,
Iussa DEAE celeres peragunt.

Et in descriptione solis. e. l. v. 25.

A dextra, laeuaque dies, et mensis, et annus,
Seculaque, et positae spatiis aequalibus Horae.

Vocabatur et eadem, teste Arnobio in Satur. l. 4. p. 128. PANDA, quia tempore pacis panduntur urbium portae, ut Janus, quem Livius l. 1. c. 19. pacis bellicae indicem vocat, clausus significabat, pacatos circa omnes populos. Placet nonnullis, PANDAM esse CEREREM, quia panem daret. Sed pando non est a panem dando, verum ex *πετάω*, ut a *πάγω*, siue Dorico *πάγω* pango, a *δῖω* tango. Varro in Satyra Menippea, quae inscribitur *Συμπράχαι*, utramque distinguit DEAM: *τοῦ*

Anna Perenna, PANDA, te Lato, Pales, Nerienes, et Minerua, Fortuna, ac CERES.

Vid. G. J. Vossius de Theol. Gent. p. 504. Athenienses primum DEAE PACIS colendae causa exstruebant aras. Mentionem eius rei facit C. Nepos in vita Timothei C. 2. ubi post commemoratum bellum cum Lacedaemoniis, quo ille superior decesserat, ait: „quae victoria tantae fuit Atticis laetitiae, ut tum primum arae PACI publicae sint factae, eique DEAE pulvinar sit institutum.” Consecratam ei quoque fuisse Romae aram, docet Ovidius Fast. l. 1. v. 709.

Ipsum nos carmen deducit PACIS ad aram.

Finito vero bello cum populo Judaico Vespasianus, commemorante Suetonio in eius vita C. 9. „Fecit et nova opera, templum PACIS, foro proximum. Visuntur, ita Schildius in Nott. hodie eius vestigia ad laeam, via sacra ad Mariae cognomento Nouae fanum tendentibus.” Splendidissimum illud fuisse, probant verba Iosephi de b. I. l. 7. C. 24. „Omnia, inquit, in illud fanum collecta, ac disposita sunt, quorum visendorum studio per totum orbem, qui ante nos fuerunt, vagabantur, quomodo aliud apud alios situm esset, videre cupientes.” Comparat hoc templum cum aliis magnificis, quae fuerunt Romae, C. Plinius in Hist. Nat. l. 36. C. 15. Scribens: „nonne inter magnifica basilicam Pauli columnis e Phrygibus mirabilem, forumque Diui Augusti, et templum Pacis Vespasiani Imperatoris Augusti, pulcherrima operum, quae unquam.” Describit quoque Herodianus Hist. l. 1. c. 46. DEAE PACIS templum his verbis, ita a Politiano translatis: „Opus cunctorum tota urbe maximum fuit, atque pulcherrimum. Idem templorum omnium opulentissimum, egregieque munitum, multoque ornatum auro, et argento: quippe universi suas ferme illic diuitias quasi in thesaurum congerebant.” Bibliotheca quoque fuisse ornatam, colligimus ex A. Gellii verbis in Nott. Att. l. 16. c. 8. „Commentarium, inquit, de prologiis Laeli docti hominis, qui magister Varronis fuit, studiose quaesivimus, eumque in PACIS bibliotheca repertum legimus.” Galenus denique incendio templi multos, a se conscriptos, libros periisse questus dicitur. Vid. Allgem. Weltk. T. 13. C. 427. Sunt, qui templum ea, qua Christus natus fuit, nocte esse igne absumtum, contendunt. At quis est, qui, quum ex Iosepho l. c. pateat, templum DEAE PACIS post templi Hierosolymitani excidium a Vespasiano esse exstructum, idque teste Herodiano Hist. l. 1. p. 485. tempore Imperatoris Commodi fuerit igne deletum, hanc sententiam omni esse ratione destitutam, non intelligat? Vana erat et nimis gloriosa templi istius inscriptio, qua vocatur *pax aeterna*, ut patet ex inscriptionibus antiquis illustrioribus de Caesaribus Suetonianis. Numos aureos, atque argenteos, quibus appellatur *pax aeterna augusta*, *pax perpetua*, *pax publica*, *pax orbis terrarum*, *brevitatis* studio taceo. „Exprimebatur DEA PAX, ut testatur P. F. Pomey in Panth. Myth. p. 274. „Matronae specie, spicas praeferentis, oliua, vel lauro, et aliquando rosis coronatae. Caduceum huius insigne fuit.” Celeb. Gottschedius in Wörterbuch der schönen Wissenschaften p. 718. pacem sistit tanquam DEVM, qui in altera manu cornu copiae, in altera ramum oliuae tenet, et sinu PLUTONEM, puerum portat. Nec denique deerant illi DEAE sacrificia. Macabantur enim oves extra templum, quia DEA a sanguine putabatur abhorre. Vid. Hedericus in Schul-Lexico p. 2141. Victimae hae si offerebantur, PAX DEA, ut affirmat Aristophanes in Comoedia, Pax inscripta, his compellabatur verbis:

Ω Σεμνοτάτη Βασίλεια ΘΕΑ ΕΙΡΗΝΗ.
Δέσποινα χορῶν, Δέσποινα γάμων.
Δέξαι θυσίαν τὴν ἡμετέραν.

7
Sufficiant haec de DEAE PACIS cultu. Videamus modo nos eo, ne qui sacris sumus Christianis imbuti, pudorem iniiciant profani isti populi, tot deorum dearumque cultores. Ad verum omnis nostrae salutis, prosperitatis, quietis et pacis, quae nunc redit patriae, vniuersoque Europaeo orbi, auctorem oculos coniiciamus, eumque pie et ex animo colamus, est necesse. Diuina nos collustrati veritatis luce, haud ignoramus, pacis omnis, et sacrae et publicae, oratorem et reconciliatorem esse, quem sacrae litterae nomine **שלם** Pacificatoris Genes. 49. v. 10. **שלם** Principis pacis Jes. 9. v. 6. et **יהוה שלם** Domini pacis Jud. 6. v. 24. insigniunt, quemque illi pacis internuntii, angeli ita laudabant et celebrabant: *δοξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία*, Luc. 2. v. 14. Serenissimi DVCIS FRIDERICI, quem patria veneratur Seculi nostri SALOMONEM, h. e. Pacificum, pietas erga DEVM, ciuium vnumquemque ad gratias Principi pacis optimo easque singulares agendas, ad supplices preces, atque ad hymnos mouet, impellit atque adstringit. Peractis igitur sacris in tectis et templis, Musae nostrae DEO persoluent gratias, atque ita, vt nemo magis ex animo, clementissime annuenti ipsorum precibus et votis:

Nulla salus bello, pax, pax, te poscimus, alma.

Juuenes enim nonnulli, ad quaeuis meliora adspirantes, DEVM o. M. flagrantissimis efflagitabunt votis, vt DVCEM FRIDERICVM, optimum patriae Patrem, vt totam DOMVM DVCALEM diutissime viuere, immensisque florere felicitatibus, vt patriam, posterosque frui pace aurea, constanti atque perenni iubeat. Laetitiae suae atque pietatis, indicium sequenti facient ordine.

I. FRANCISCVS CHRISTIANVS LVDOVICVS SAVRKOHL, Gustrov. „oratione latina verba Plinii in Paney. C. V. „habet has vices conditio mortalium, vt aduersa ex secundis, ex aduersis secunda nascantur. „Occultae vtrorumque semina Deus, et plerumque bonorum malorumque „causae sub diuersa specie latent.„ transfert ad bellum.

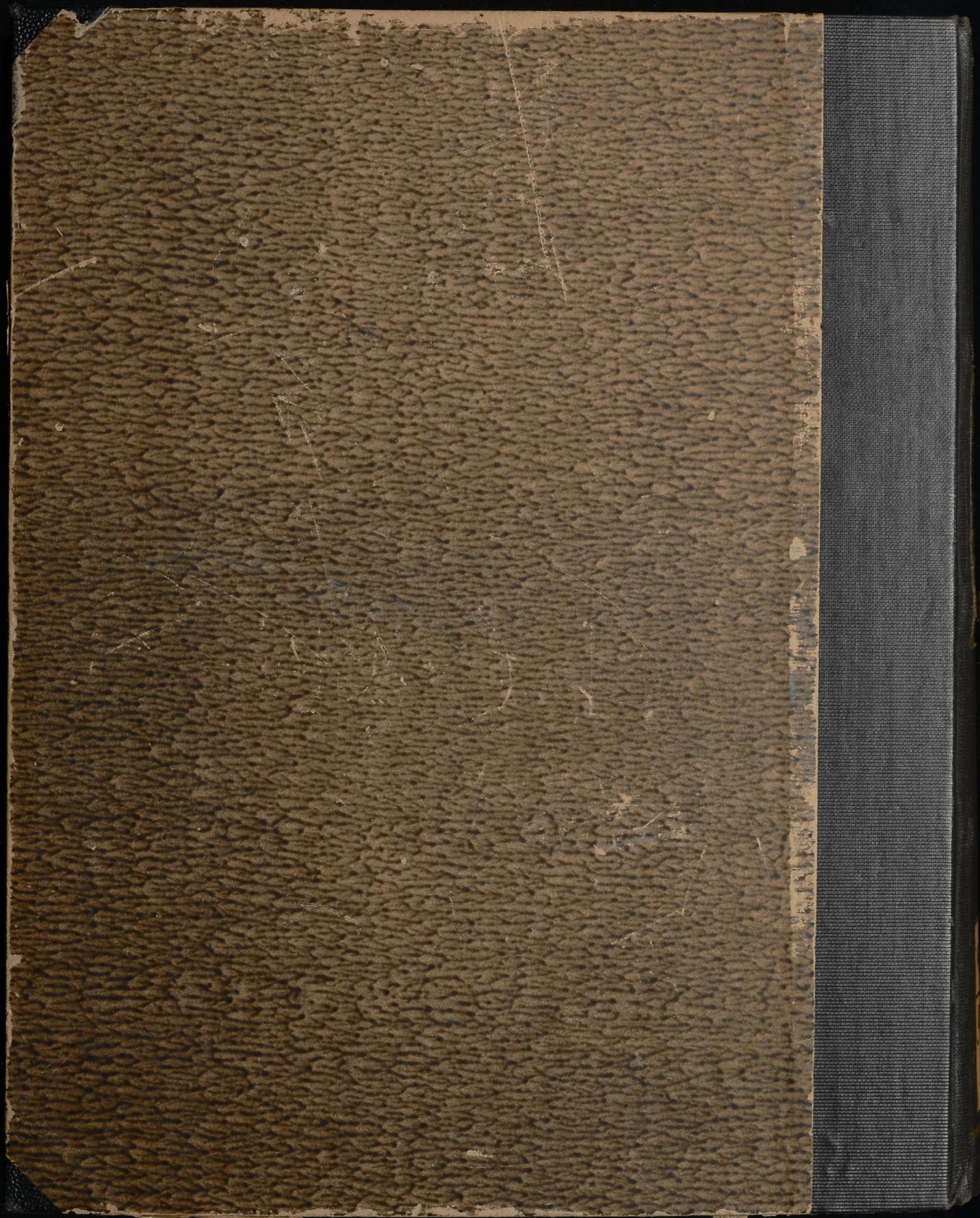
II. DAVID FRIDERICVS THEODORVS HOLSTEN, Gustrov. oratione Germanica dicit de gloria Principum, pacem qui praeferunt bello.

III. STEPHANVS JACOBVS HANE, Teterov. oratione latina DEO, scholarum Custodi et Conseruatori tempore belli, gratias persoluet Submissas.

Vos denique rogatos volo quam officiosissime, Gustrouiae nostrae praesidia partim, partim decora, *viri omnium ordinum spectatissimi*, crastini diei hora decima vt in auditorium nostrum conuenire, orationesque DEO, o. M. et DVCI sacratas beneficiis excipere dignemini auribus.

P. P. Gustrouiae III. Nonarum Julii. MDCCLXIII.

als auf den Staat seyn. Er wird einer zügellosen
heit, woraus Spaltungen, Sectirerey, Verfol-
d Kotten entspringen, mit sanftmüthigem Ernst
hun. Er weiß es, daß die Religion, die Christus
dem Staate gute Bürger, arbeitsame, aufrichtige,
ehrliebe und rechtschaffene Unterthanen verschaffet.
es, daß die so theuer erworbene Bekenntnißbücher
irche eine Schutzwehr unsrer Ruhe und Sicherheit
onsübungen sind. Er wird daher diese gegen alle
ngen in seinen Schutz nehmen. Dem Höchsten
! daß wir noch in so manchem Minister, von dessen
Weisheit und Klugheit die Wohlfahrt ganzer
abhänget, einen Freund Christi, der seiner Reli-
e macht, hochzuschätzen, das Glück und die Freude

dieser Betrachtung giebt mir die milde Stiftung,
thätige Gesinnung Sr. Excellenz des Hochwohl-
en Herrn, Herrn Christian Ulrich von Ke-
— — — gegen unsern Musentempel Gele-

Nach diesem Institut, welches dem Herrn Gehei-
zum unvergeßlichen Ruhm gereichen wird, soll das
t der Reformation des großen Luthers am 31sten
durch eine deutsche Rede, welche der Feyer dieses
maß ist, vor den öffentlichen Lehrstunden dem Höch-
Preise jährlich erneuert, und unter fleißige und ge-
schüler Bücher ausgetheilet werden. Keine Zeit
wohl mehr die Erneuerung dieser Wohlthaten, wel-
seiner Kirche erwiesen, als eben die gegenwärtige,
e von so vielen verkannt werden. Der Herr Ge-
th hatte im vorigen Jahre sein funfzigjähriges Amts-
auf einem seiner Rittergüter gefeyret, und war
n von dem Allerhöchsten mit vieler Munterkeit des
und Leibes gesegneten hohen Alter von einer zahl-
reichen